

Trump o el triomf perillós del populisme

El triomf de Donald Trump ha deixat descol·locat mig país i bona part de la resta del món. És insòlit que l'endemà dels comicis es muntin manifestacions contra el president electe, com ha passat aquesta vegada en diverses ciutats nord-americanes importants. Prova irrefutable del cop que han rebut els que estaven segurs de la victòria de Hillary Clinton.

Periodistes, polítics i enquestes

L'èxit de Trump ha deixat en evidència la immensa majoria dels mitjans de comunicació, els seus analistes i tot l'univers d'empreses demoscòpiques. En aquesta ocasió els sondejos d'intenció han fracassat estrepitosament. Fins el darrer dia auguraven la victòria de Clinton. Les empreses demoscòpiques s'equivocaren a l'hora de decidir a qui enquestar o bé no saber valorar les mentides que els deien els enquestats. En qualsevol cas, la ficada de pota és de les que fan molt de mal. Fins ara tenien hi molt de prestigi, en aquell país, aquestes empreses. No serà igual a partir d'ara.

Tampoc és poc irrellevant el fracàs de bona part dels mitjans de comunicació estatunidencs, i també dels seus analistes. Per primera vegada la pràctica totalitat dels diaris impresos i digitals d'àmbit nacional es mostraren d'acord en el seu rebuig a un candidat. No volien veure Trump instal·lat a la Casa Blanca. Tanmateix, hi residirà almenys durant quatre anys a partir del pròxim 20 de gener. En el darrer any i mig la premsa en general, amb *The New York Times* al capdavant, no ha tingut misericòrdia de Trump. Li han tret tots els pedaços bruts que li han pogut trobar. L'han acu-

MIQUEL PAYÉRAS

sat de ser poc manco que beneit, indocumentat, racista, xenòfob, masclista, misogin, irresponsable, inculte, primari, grogler i totes les qualificacions negatives que se'ls han acudit. Però, en contrast, no han tingut un tracte equivalent, ni prop fer-hi tampoc, amb Clinton, que té un passat de brutors, mentides i grogeries prou sucós. De la mateixa manera, gairebé la totalitat del poder polític i econòmic establert, inclosos molts de republicans, s'ha sentit esborronat per la irrupció de Trump i ha fet vots públics perquè no arribés a la Casa Blanca. Entre tots han intentat fer-lo caure durant el procés de *caucus* i primàries, fins i tot pensaren de tombar-lo en la convenció nacional del Partit Republicà i, per descomptat, al llarg de la campanya electoral han fet tot el possible per perjudicar-lo i que fos Clinton la presidenta. I a pesar de tot i de tots, ha guanyat.

Deu ser que molts periodistes i no pocs polítics estatunidencs viuen en una realitat diferent a la d'almenys la meitat dels votants del país? Doncs la resposta, l'única possible, és inquietant. Per ventura ha arribat l'hora que facin acte de contrició i, encara que no els agradi gens relacionar-se amb la gent més plañera, baixin dels seus pedestals.

També a Europa la majoria de polítics i periodistes equivocaren les seves anàlisis. Es pot disculpar relativament per la llunyania geogràfica i cultural, amb la consegüent incapacitat d'entendre la realitat sociopolítica de l'altra banda de l'Atlàntic. Tot i així, el dimarts de matinada feia mal a la vista llegir portades de diaris digitals que encara asseguraven que "el vot llatí i les dones impulsen Hillary a una possible victòria".

Tant als Estats Units com al Vell Continent s'ha estès entre polítics i periodistes la perniciosa febre d'allò políticament correcte i el gust per la simplificació que impossibiliten les anàlisis racionals, com ha estat el cas. Les societats occidentals modernes són molt més complexes que els simples clixés propagandístics que periodistes i polítics han fet córrer contra Trump a banda i banda de l'oceà. Ho analitzava, molt bé, *The Guardian*, quan deia la setmana passada que tothom s'ha quedat amb el detall cridaner dels discursos del candidat republicà i que ningú n'ha volgut veure el fons, perquè segurament ningú els llegia. Potser sí que és masclista i racista, deia el rotatiu britànic, però la seva aposta fonamental ha estat un comerç nou, protegit per forts aranzels duaners, aspecte que s'ha guanyat milions d'estatunidencs. Els que estan farts d'una situació laboral general marcada per les deslocalitzacions de les empreses més grosses, les consegüents pèrdues dels llocs de treball i la necessitat dels desocupats d'acabar acceptant de fer feines molt pitjor pagades que abans. La fina anàlisi de *The Guardian* és el que no ha existit prèviament a Europa ni als Estats Units. Ha estat molt més divertit caricaturitzar Trump.

SALVADOR LLOSA

EL TRIOMF DE DONALD TRUMP A LES ELECCIONS NORD-AMERICANES HA DEIXAT DESCOL·LOCAT MIG PAÍS I BONA PART DE LA RESTA DEL MÓN

VIUEN MOLTS PERIODISTES I NO POCS POLÍTICS ESTATUNIDENCs EN UNA REALITAT DIFERENT DE LA MEITAT DELS VOLTANTS DEL PAÍS?

Triomf del populisme

Donald Trump no farà tot el que ha dit que faria si arribava al poder. És un polític, encara que es negui a identificar-s'hi, i, sobretot, és un polític populista. Igual que tots els seus semblants –tant de dreta com d'esquerra: Kirchner a Argentina, Maduro a Veneçuela, Morales a Bolívia, Tsipras a Grècia, Le Pen a França, Iglesias a Espanya...– ha dit i fet el que ha considerat necessari per guanyar el poder com fos, sabent que serà després impossible portar a la pràctica la immensa majoria de les promeses realitzades, perquè no existeixen receptes senzilles per a problemes complicats. Li és igual. No tindrà problema a canviar d'opinió. Ni s'excusa-

rà. El populisme és així. Dos dies abans dels comicis assegurava que Clinton havia de ser empresonada, i que es preocuparia d'aconseguir-ho si assolía la presidència, i en el discurs de la nit victoriosa reconeixia la feina feta a favor del país per la seva contrincant. Ha promès reconèixer Jerusalem com a capital israeliana, però no li serà fàcil perquè els assessors militars li diran que podria provocar una guerra a canvi de no res. I no podrà expulsar 11 milions d'immigrants perquè són necessaris com a mà d'obra barata per a les empreses... No, no farà molt del que ha promès. Ara bé, això no vol dir que Trump es converteixi en un polític raonable quan entri al Despatx Oval.

El poder del president dels Estats Units és molt gran, i tots i cadascun dels que han ocupat la Casa Blanca han imposat la seva personal forma d'executar-lo. I, és clar, ho farà Trump: imposarà el seu segell. I per aquí vénen els perills. Perquè ja sabem que allà on han tocat poder els populistes, el desastre per al poble està absolutament garantit. El pitjor que ens ofereix Trump no és, però, el possible futur desastrós per al seu poble, sinó que, seguint el seu exemple –i com en tot el que té èxit als Estats Units– el populisme acabi triomfant també a Europa.

Historiador i periodista d'EL TEMPS

